

رها، چالش‌های زندگی و مسئولیت‌پذیری

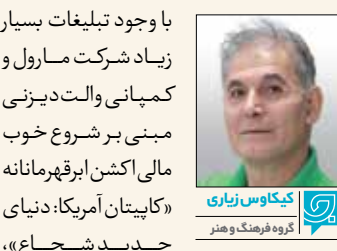
«رها» اولین ساخته حسام فرهنگد در ژانر ملودرام اجتماعی در سال ۱۴۳۲ تولید شده است. این فیلم داستان مردی به نام «توحید» با بازی شهاب حسینی را روایت می‌کند که به همراه همسر و دو فرزندش، رها و سهیل، در شرایطی متوسط زندگی می‌کند. درزیده‌شدن لپ‌تاپ رها و تلاش برای تهیه لپ‌تاپ جدید، دردسرها و ماجراهای تازه‌ای را به‌وجود می‌آورد که معادلات زندگی توحید را برهم می‌زند. توحید که در گذشته شاهد خودکشی یک دختر جوان در محل کارش بوده، به‌دلیل آسیب روحی ناشی از آن نتوانسته به شغل قبلی‌اش بازگردد. برای تأمین مخارج خانواده‌اش، او به جمع‌آوری و تعمیر وسایل دورریختنی و دست‌دوم روی آورده‌است. این شغل جدید نه‌تنها با مشکلات اقتصادی همراه است، بلکه تأثیر عمیقی بر روابط خانوادگی‌اش نیز گذاشته است. رها به کارگردانی حسام فرهنگد با حمایت و تهیه‌کنندگی سعید خانی تولید شده و مرضیه برومند نیز به‌عنوان مشاور کارگردان در این پروژه همکاری داشته است. این فیلم ترکیبی از یک درام اجتماعی با نگاهی انتقادی به مسائل طبقه متوسط جامعه است و از همان ابتدا با کارگردانی دقیق و فیلمنامه‌ای قوی توانسته نظر منتقدان و تماشاگران را جلب کند. فرهنگد به‌نوعی از درونمایه شاهکار روبرتو روسلینی «دزد دوچرخه» (۱۹۴۸) الهام گرفته و لپ‌تاپ را جایگزین دوچرخه کرده که هر دو وسیله‌ای برای امرارمعاش قهرمان‌ها به حساب می‌آیند. به لحاظ کارگردانی، رها فیلم قابل دفاعی است؛ قاب‌بندی‌ای و ریتم به‌درستی انتخاب شده‌اند و در القای حس تنهایی و نداشتن حامی در شرایط ناخواسته، به‌خوبی عمل کرده‌اند. همچنین عناصر دیگری همچون موسیقی فردین خلعتبری و طراحی صحنه رسول عزیزاده کاملاً در خدمت کار بوده و به پیشبرد داستان کمک شایانی کرده‌اند. شهاب حسینی انتخاب درستی برای نقش توحید بوده که بی‌تجربگی و ندرای‌اش را به بهترین شکل به نمایش گذاشته و در برون‌ریزی عاطفی‌اش نیز از قالب فیلم بیرون نژده است. از دیگر نقاط قوت اثر، این فیلمنامه منسجم آن است که با حذف عمدی دو سکانس، گمانه‌زنی‌هایی برای مخاطب ایجاد می‌کند تا در طول فیلم و نیمه پایانی آن، افق‌های دیگری از حقیقت را برای بیننده آشکار سازد. در پایان، فضاسازی آشنا و پرداخت به‌موقع رویدادها، خلایی در ذهن مخاطب باقی نمی‌گذارد و پلان‌های تکان‌دهنده فیلم، در ناخودآگاه بیننده ته‌نشین می‌شود. رها، نامزدی در چندین رشته ازجمله بازیگری نقش اول مرد و زن، طراحی صحنه، کارگردانی و تدوین را به‌دست‌آورده و درنهایت سیمرغ بلورین جشنواره به سعید خانی، تهیه‌کننده این اثر تعلق گرفت. با وجود نقاط قوت و ضعف این فیلم، یک نکته کاملاً مشهود است؛ توحید، پدر خانواده، در برخی مواقع فردی بی‌مسئولیت و بی‌فکر به تصویر کشیده می‌شود که توسط مادر خانواده و فرزندانش مورد سرزنش قرار می‌گیرد. این مدل شکستن پدر در خانواده، به‌نوعی قبح‌شکنی از نام پدر است که متأسفانه در سال‌های اخیر، محتوای غالب اکثر فیلم‌های اجتماعی شده است. در شرایط کنونی جامعه که وضعیت معیشت و مسکن به مشکل اصلی خانواده‌ها بدل شده، آیا پدران و مادرانی که عزتمندانه در راه تأمین معاش خانواده تلاش می‌کنند، شایسته توجه بیشتری نیستند؟ آیا جایی برای این‌گونه سوزها در سینمای ایران خالی نیست؟

بهمن‌ماه امسال، سینماهای ایران با دو میلیون و ۷۹۰ هزار مخاطب و فروش ۱۵۷ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان، شاهد کاهش ۱۹ درصدی مخاطبان نسبت به دی‌ماه بودند.

این کاهش با توجه به برگزاری جشنواره فیلم فجر و اختصاص سالن‌ها به این رویداد، قابل انتظار بود. در این ماه، فیلم کمدی «۷۰ سی» با یک میلیون و ۲۹۰ هزار

مکت سینما

در گیشه بهمن‌ماه

کیکاسو ناری | گروه فرهنگ و هنر

تحلیلگران اقتصادی سینما عقیده دارند این فیلم نتوانسته موفقیتی برای تهیه‌کنندگانش فراهم کند و یک شکست تجاری دیگر برای والت دیزنی است. این شکست تجاری بعد از عدم موفقیت مالی چند فیلم ابرقهرمانانه و کمیک‌استرپی دیگر نصیب هالیوود شده و این پرسش جدی را مطرح کرده که آیا ژانری که تا چند سال قبل بازار سینما و جدول گیشه نمایش هفتگی سالن‌های نمایش را در اختیار خود داشت، به پایان خط و راه خود رسیده است؟ بسیاری به این پرسش پاسخ مثبت داده و از دوری تماشاگران سینما از فیلم‌های این‌گونه سینمایی خبر می‌دهند.

اتفاقی که رخ نداد

قسمت تازه کاپیتان آمریکا در حالی افتتاحیه‌ای ۸۳ میلیون دلاری نمایش عمومی خود در آمریکای شمالی را شروع کرد که تحلیلگران اقتصادی سینما برایش پیش‌بینی افتتاحیه‌ای حدود ۱۰۰ میلیون دلار داشتند اما در عمل این اتفاق نیفتاد و این اکشن کمیک‌استرپی، حد و اندازه‌ای را کمتر از پیش‌بینی‌ها نمایش خود آغاز کرد. این در شرایطی بود که آخر هفته سینماهای آمریکای شمالی نه همان سه روز آخر هفته همیشگی، که چهار روز بود و جشن روز رئیس‌جمهوری را نیز با خود داشت. این تعطیلی چهار روزه به صورت طبیعی می‌بایست موقعیت بهتر و تماشاگران بیشتری را برای کاپیتان آمریکا فراهم می‌کرد که چنین اتفاقی رخ نداد و حتی تعداد بیشتر روزهای تعطیل کمکی به وضعیت جدول گیشه فیلم نکرد. اهل فن این موضوع را باخت مدیران والت دیزنی و مارول عنوان می‌کنند.

نور بر تاریکی

البته مدیران تبلیغاتی والت دیزنی با اشاره به اصطلاح بالا ب‌ودن رقم ۸۸ میلیون دلاری افتتاحیه فیلم، آن را پیروزی و موفقیتی قابل توجه برای کمپانی ارزیابی می‌کنند اما تحلیلگران اقتصادی با صحبت‌کردن درباره روی دیگر وضعیت فروش بر مسائل پشت صحنه تولید نور انداخته و می‌گویند مدیران والت دیزنی با دستکاری کردن اعداد و ارقام سعی در القای موفقیت مالی و پیروزی دارند. آنچه این تحلیلگران به آن اشاره می‌کنند، رقم بالای تولید کاپیتان آمریکاست که تهیه‌کنندگانش ترجیح می‌دهند با سکوت درباره آن، خود را پیروز جدول گیشه معرفی کنند. اهل فن با اشاره به ضرب‌المثل

تماشاگر، عنوان پرمخاطب‌ترین و پرفروش‌ترین فیلم را به خود اختصاص داد. فیلم‌های «خرچنگ»، «آریاشهر دو نفر»، «صبحانه با زرافه‌ها»، «زودپز» و «ساعت جادویی» نیز در ده‌های بعدی قرار گرفتند. با این حال، سینمای ایران در ۱۱ ماه نخست سال جاری موفق به جذب ۲۳ میلیون و ۴۵۰ هزار مخاطب و فروش ۱۸۸۰ میلیارد تومان شده است. پیش‌بینی می‌شود با

خون‌شویی بر پرده‌نقره‌ای

اعتراضات فلسطینی‌ها به تصویرسازی مثبت از موساد، به گوش جهانیان رسید

واقعیت است که مدیران مارول و والت دیزنی عمدا نادیده گرفته و درباره آن صحبت نمی‌کنند.

کاراکتر و داستان کودکانه و حقیرانه

قسمت تازه کاپیتان آمریکا کریس ایوانز را در نقش اصلی خود ندارد و به جای او آنتونی مکی سیاهیوست در این نقش ظاهر شده است. او یکی از اعضای گروه ابرقهرمان «آونجرز/

انتقام‌گیران» است که نقش ابرقهرمان را بازی می‌کند و جایگزین کاراکتر استیو راجرز (ایوانز) شده است. تغییر بازیگر نقش اصلی فیلم هم طی دو سال گذشته بحث و جنجال زیادی به‌پا کرده است. کریس ایوانز که در چندین فیلم ابرقهرمانانه والت دیزنی نقش گاجیتان آمریکا را بازی کرد، حدود دو سال قبل رسماً اعلام کرد دیگر این نقش را جلوی دوربین ایفا نخواهد کرد. او دلیل این کار را احمقانه بودن کاراکترهای ابرقهرمانی از این دست عنوان کرد که با داستان‌هایی کودکانه و ابلهانه، به شعور مخاطبان خود توهین کرده و سطح توقع و علاقه تماشاگران را تنزل می‌دهند. او از بازیش در فیلم‌های کمیک‌استرپی خودش، ابراز خجالت و شرم‌نگی

سازمان سینمایی با آن موافقت نکرد. اسعدیان در واکنش به اعتراض‌ها به این افزایش قیمت، بر لزوم دسترسی اقشار متوسط و ضعیف به سینما تأکید و اشاره کرد که باید بلیت‌ها به گونه‌ای قیمت‌گذاری شوند که همه افراد جامعه بتوانند از آن بهره‌مند شوند. او همچنین پیشنهاد داد که سانس‌های اول روز با قیمت ارزان‌تر عرضه شوند و سینماداران می‌توانند باتوافق با تهیه‌کنندگان، بلیت‌ها را با قیمت شناور بفروشند. در مورد اکران نوروزی، اسعدیان گفت که هشت فیلم جدید در این زمان اکران می‌شوند و اگر فروش خوبی داشته باشند، احتمالاً هیچ فیلم جدیدی در عید فطر اکران نخواهد شد. او امیدوار است که با تنوع در انتخاب فیلم‌ها، اکران نوروزی موفقیت‌آمیز باشد.

قیمت بلیت سینما افزایش یافت

همایون اسعدیان، دبیر شورای صنفی نمایش، اعلام کرد که قیمت بلیت سینما از این پس به ۱۰۰ هزار تومان افزایش می‌یابد. این تصمیم در حالی اتخاذ شده که پیشنهاد اولیه شورا بالاتر بود اما سازمان سینمایی با آن موافقت نکرد. اسعدیان در واکنش به اعتراض‌ها به این افزایش قیمت، بر لزوم دسترسی اقشار متوسط و ضعیف به سینما تأکید و اشاره کرد که باید بلیت‌ها به گونه‌ای قیمت‌گذاری شوند که همه افراد جامعه بتوانند از آن بهره‌مند شوند. او همچنین پیشنهاد داد که سانس‌های اول روز با قیمت ارزان‌تر عرضه شوند و سینماداران می‌توانند باتوافق با تهیه‌کنندگان، بلیت‌ها را با قیمت شناور بفروشند. در این زمان اکران می‌شوند و اگر فروش خوبی داشته باشند، احتمالاً هیچ فیلم جدیدی در عید فطر اکران نخواهد شد. او امیدوار است که با تنوع در انتخاب فیلم‌ها، اکران نوروزی موفقیت‌آمیز باشد.

اکران «پیرمرد هانمی میرند» در فرانسه

فیلم «پیرمرد هان نمی‌میرند» به نویسندگی و کارگردانی رضا جمالی توسط باشگاه سینمایی «جاده ابریشم» مرکز ایران و فرانسه (CFI) در پاریس به نمایش در خواهد آمد. در خلاصه داستان این فیلم آمده است: «در روستایی بکر و خوش آب و هوا ۴۵ سال است کسی نمی‌میرد. پیرمردان روستا در تلاشند مرگ را به این روستا بازگردانند». نادر مهدیلو، حمدا... سلیمی، ولایت خوبدل، سلمان عباسی، ندا حق شناس، صفت آهاری، رسول علی‌نژاد، جعفر اکبری، احمد پروستان بازیگران این فیلم هستند. در جلسه اکران ویژه این فیلم که در سالن سینما بالژاک انجام می‌شود، پیش از نمایش اثر ژان کلود دووژن، نویسنده و مورخ در خصوص فیلم و کارگردان سخنرانی می‌کند و پس از نمایش فیلم هم رضا جمالی، کارگردان اثر با حاضران در سالن گفت‌وگو می‌کند. رضا جمالی در چهل و سومین جشنواره فیلم فجر هم با فیلم «سونسوز» که به زبان ترکی آذری بود، حضور داشت و موفق شد جایزه ویژه هیات‌داران را دریافت کند.

رخ‌نمایی سینمای ایران در مالزی

سومین جشنواره فیلم ایران در کوالالامپور مالزی، با نمایش فیلم «در آغوش درخت» آغاز شد. این رویداد فرهنگی به مدت چهار روز، از ۳۰ بهمن تا ۵ اسفند (۱۸ تا ۲۳ فوریه ۲۰۲۵) در سه شهر کوالالامپور، پیننگ و جوهور برگزار می‌شود و شامل نمایش پنج فیلم ایرانی است: «در آغوش درخت»، «عطرآلود»، «پسر دلفینی»، «کاپیتان» و «خدا حافظ دختر شیرازی». آیین افتتاحیه با حضور هنرمندان، مدیران سینما و دیپلمات‌های خارجی در سالن جی اس سی مید ولی برگزار شد. در این مراسم بابک خواجه‌پاشا، کارگردان فیلم در آغوش درخت، از حضور در مالزی و اهمیتی که این بازار برای سینمای ایران به دلیل اشتراکات فرهنگی با جنوب شرق آسیا دارد، ابراز خوشحالی کرد. این جشنواره با همکاری سازمان ارتباطات اسلامی و سفارت جمهوری اسلامی ایران در مالزی برگزار شده و هدف آن تقویت پیوندهای سینمایی و فرهنگی بین ایران و مالزی است.

آغاز اکران نوروزی از هشتم اسفند، این آمار به بیش از ۳۵ میلیون مخاطب و فروش ۲۰۰۰ میلیارد تومان برسد که یک رکوردشکنی در دو دهه اخیر خواهد بود. اگرچه انتظار می‌رود هفته اول اسفند با رکود همراه باشد، اما با اکران هشت فیلم جذاب در ادامه ماه، آمار فروش و مخاطبان سینماها با افزایش چشمگیری روبه‌رو خواهد شد.

کرد. دیدگاه ایوانز نسبت به فیلم‌های ابرقهرمانانه و حقیرانه خواندن آنها، واکنش تند و عصبی مدیران والت دیزنی را به همراه داشت.

شکست‌های بی‌دربی

به‌دنبال اکران عمومی کاپیتان آمریکا و عدم موفقیت کلی آن، تحلیلگران اقتصادی به بقیه تولیدات ابرقهرمانانه‌ای اشاره می‌کنند که تقریباً در دو سال اخیر با سرودها و تبلیغات زیاد روی پرده رفته و شکست تجاری سنگینی خورده‌اند. اشاره آنها به نامیراها، شنگ‌چی و افسانه ده حلقه، مارول‌ها و دکتر استرنج در مولتی‌ورس دیوانگی است که هیچ‌یک نتوانستند به فروش بالایی دست پیدا کنند و لقب بلاک‌باست‌های سینمایی را بگیرند. اهل فن این عدم موفقیت‌ها را در کنار اعتراض تعدادی از فیلمسازان مؤلف و برجسته سینما قرار می‌دهند که مدت‌هاست علیه ساخت این‌گونه اکشن‌های کودکانه موضع‌گیری کرده‌اند. از مارتین اسکورسیزی و رابرت دنیرو گرفته تا کونتین تارانتینو، هنرمندان روشنفکر که طرفدار سینمای اجتماعی هستند، اکشن‌های کمیک‌استرپی را فیلم‌هایی ضدسینما و مبتذل ارزیابی کرده‌اند.

خلف وعده دیزنی

در داستان مصور کاپیتان آمریکای شرکت مارول، صبرا یکی از مأموران سرویس امنیتی اسرائیل موساد است. در سال ۲۰۲۲ هم فلسطینی‌ها تظاهراتی علیه تولیدات مارول در جلوی دفتر کمپانی والت دیزنی به راه انداخته و اعتراض خود را نسبت به ترسیم چهره‌ای مثبت از مأموران موساد اعلام کردند. همان زمان مدیران والت دیزنی از ترس تحریم همه‌جانبه فیلم‌های‌شان از سسوی مسلمانان و سازمان‌های حقوق‌بشری، به تظاهرکنندگان قول دادند زمان تولید قسمت تازه کاپیتان آمریکامتوجه این نکته باشند و کاراکتر صبرا را به‌گونه‌ای به تصویر بکشند که اعتراضی به‌وجود نیاورد. با اکران عمومی فیلم مشخص شد مدیران والت دیزنی دروغ دیگری گفته‌اند و به وعده خود وفا نکرده‌اند.

برش

اعتراض فلسطینی

کاپیتان آمریکا در عین حال با یک جنجال سیاسی روبه‌رو و از طرف فلسطینی‌ها تحریم شده است. در حالی که موضوع جنگ غزه و نسل‌کشی اهالی آن توسط اسرائیل تیتز اول اخبار رسانه‌هاست، تعداد زیادی از فلسطینی‌های ساکن آمریکا و غیرفلسطینی‌های طرفدار صلح و بازگشت اهالی غزه به این منطقه خود را به مکان نمایش عمومی افتتاحیه کاپیتان آمریکا رساندند تا صدای اعتراض‌شان علیه فیلم و داستان آن را بلند کنند. آنها که خواستار تحریم فیلم بودند با خودشان پلاکاردهایی با مضامین «کمپانی والت دیزنی باید برود بی کار خود»، «کاپیتان آمریکا را تحریم کنید» و «آزادی برای فلسطین و مردم آن» حمل می‌کردند. دلیل اعتراض به فیلم، حضور کاراکتری به نام صبراست که شیرا هاس نقش او را بازی می‌کند. این کاراکتر به‌عنوان یک ابرقهرمان اسرائیلی به تصویر کشیده شده است.

«برسد به دست مالدینی» رونمایی شد

مراسم رونمایی و اکران فیلم سینمایی «برسد به دست مالدینی» به کارگردانی مهدی علمی‌نیا، در پردیس سینمایی چارسو توسط گروه سینمایی «هنر و تجربه» برگزار شد. علمی‌نیا در ابتدای مراسم، از گروه سینمایی «هنر و تجربه» و همه دست‌اندرکاران ساخت و اکران فیلم تشکر کرد و زندگی در کنار عباس کیارستمی را افتخاری برای خود و سینمای جهان دانست. سیاوش پهلوان، تاریخ‌نگار باشگاه پرسپولیس با اشاره به ارتباط فیلم با باشگاه پرسپولیس و حمایت هواداران از آن گفت که باشگاه النصر در پوستر بازی اخیر خود مقابل پرسپولیس از تصویر کیارستمی استفاده کرد که نشان‌دهنده تأثیر توسعه اقتصادی بر توسعه فرهنگی است. وی همچنین از نگارش سناریویی سینمایی تاریخی با همکاری علمی‌نیا خبر داد که نیازمند حمایت باشگاه پرسپولیس است. اکران این فیلم از اول اسفند در سینماهای «هنر و تجربه» آغاز شده است. داستان فیلم درباره لیلا، دختر ۲۲ ساله افغانستانی است.

